

## Utbildningsinspektion i Vätö skola

### UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

### Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

### Beskrivning av skolan/rektorsområdet

| Vätö skola         | Antal barn/elever/studerande |
|--------------------|------------------------------|
| Grundskola         | 101                          |
| Förskoleverksamhet | 43                           |
| Förskoleklass      | 10                           |

Skolverkets inspektion av Vätöenheten omfattar förskolan med 3 avdelningar, förskoleklassen samt grundskolan årskurs 1-6. Vid enheten finns även ett fritidshem. Vid skolan finns en föräldradriven fritidsgård via idrottsföreningen.

Skolan ingår i försöksverksamhet med lokal styrelse med föräldramajoritet. Styrelsen består av 9 föräldrarepresentanter, 4 personalrepresentanter, 4 elevrepresentanter och rektor.

Enligt kommunens egen statistik för 2003 finns 18,69 årsarbetare inom hela Vätöenheten, varav 9,0 inom förskolan.

Enheten är ett inflyttningsområde med många tidigare fritidsboende som har blivit bofasta. Flertalet elever har lång skolväg och åker skolskjuts eller buss.

Skolan tillhör distrikt Norrtälje 2.

### Genomförandet av inspektionen i Vätö skola

Skolverket sände den 17 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för Vätö skola har bestått av undervisningsrådet Mariette Dennholt och experten Maria Bennet. Besök i Vätö skolan inleddes den 27 april och avslutades den 28 april.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

### Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Vätö skola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Vätö skola genomfördes formella intervjuer med rektor, lärare, förskolepersonal, elevvårdspersonal, barn, elever och föräldrar. Inspektörerna genomförde även en formell intervju med elevrådet. Lektionsbesök samt besök i förskoleklassen i förskolan och med barn från förskolan genomfördes. Under besöket fördes också samtal med personal, elever och barn mer informellt.

Nämns inte förskoleklass specifikt i rapporten gäller beskrivna förhållanden även den verksamheten.

## Bedömning

### 1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Vätö skolas kvalitetsredovisning ingår målet: "Arbetsmiljön i skolan och barnomsorgen präglas av trygghet, arbetsro och reda samt respekt för andra människor och den gemensamma miljön." Måluppfyllelsen skattas som Inte helt tillfredsställande och slutsats uppges vara "brist på samarbete inom enheten". Eleverna uppger att de trivs i skolan och att de känner sig trygga. Samtidigt pekar elever och personal på att man känner till att ovårdat språkbruk och mobbning förekommer ibland, både nu och tidigare i olika omfattning och av olika art. Personalen uppger vidare att trots det att man alltid försöker agera snabbt och resolut är det ändå svårt att alltid klara upp situationer som uppstår. Man uppger t.ex. att en tidigare utsatt elev valde att byta skola under förra läsåret. Intervjuer med föräldrar bekräftar detta.

Inspektionens ögonblicksbild av miljön på de besökta verksamheterna är att positiv, lugn och trygg stämning råder bland barn, elever och vuxna.

Vid intervjuerna med föräldrar till förskolebarn framkom att de upplever trivselmiljön som positiv och trygg. Barnen gav dock även uttryck för annat som t.ex. "att andra är dumma, att de bits, säger dumma saker och att de inte får vara med och leka". Personalen bekräftar detta och säger att det har varit oroligt i vissa barngrupper under en tid, att man arbetar med detta och att det har börjat ge resultat.

Förskoleklassens föräldrar uppger i intervjun att deras barn ibland är oroliga eller rädda då de befinner sig på skolgården. Rastvakter finns på skolgården men området är alltför stort att övervaka, vilket kan medföra att de yngsta skolbarnen upplever oro.

I intervju med föräldrar till skolbarn framkom att de känner sig trygga då de lämnar sina barn till skolan, att deras barn gärna går till skolan och att de har förtroende för skolans personal.

I kvalitetsredovisningen självskattas "elevers möjlighet till inflytande i det pedagogiska arbetet" som bra. I intervjuerna framkom dock att eleverna upplever att klassråden fungerar bra men att elevrådet inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Vid intervjuerna med eleverna i skolan framkom att innehållet i och uppläggningsen av undervisningen till stor del bestäms av lärarna vilket medför att elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sitt eget lärande är begränsat. Det framkom vidare att eleverna upplever delaktigheten vara olika beroende på vilken lärare man har.

Avseende delaktigheten på förskolan uppger personalen och barnen, att de själva får själva bestämma vad de vill leka med och i viss mån även påverka innehållet i erbjudna aktiviteter. Barnen tränas också i att försöka lösa uppkomna konflikter.

**Sammanfattningsvis** bedömer Skolverkets utbildningsinspektörer att resultatet avseende normer och värden som acceptabel. Situationen för de elever som enligt uppgift är oroliga eller rädda bör åtgärdas på ett aktivt sätt. Värdegrundsarbetet behöver fördjupas avseende alla elevers trygghet, och respekt för varandra. Eleverna bör ges större inflytande och delaktighet i undervisningen och i skolans verksamhet oavsett lärare, ämne och årskurs.

## 2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Samtliga lärare på Vätö skolan har gått LUS-kursen och tillämpar metodiken på skolan. LUS är ett kvalitativt bedömningsinstrument där individens läsförmåga relateras till en utvecklingspsykologisk beskrivning av läsutvecklingen och används från förskoleklassen upp till och med årskurs 9. I kommunens sammanställning av andel elever som uppnått kravnivå för årskurs 3, uppges den vara 68,8 procent för Vätö skola.

De nationella proven för år 2003 visar att 100 procent av flickorna i årskurs 5 och 70 procent av pojkarna når målen i engelska, 100 procent av flickorna och pojkarna når målen i matematik och 100 procent av flickorna och 90 procent av pojkarna målen i svenska. Av intervjuerna med rektor och med lärare framgår att de elever som inte har nått målen får stöd i det ämnet.

Avseende andra ämnen uppger rektor att hon på en övergripande nivå har vetenskap om resultaten genom att hon aktivt deltar i lärarkonferenser då kunskapsutvecklingen diskuteras. Skolan har samlad kunskapsdokumentation i svenska, matematik och engelska, men saknar systematisk dokumentation för övriga ämnen. Elever, föräldrar och personal uppger att genom utvecklingssamtalen får man reda på kunskapsutvecklingen för eleverna i alla ämnen. Vidare uppger lärare, föräldrar och elever att de rent allmänt är nöjda med kunskapsutvecklingen och resultaten.

Inspektionen visar att eleverna får kännedom om målen för utbildningen i mycket begränsad omfattning. I vilken omfattning det sker och på vilket sätt

varierar från lärare till lärare. Intervjuerna med föräldrar bekräftar detta och uttrycker att de ofta undrar vilka mål som finns i olika ämnen.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans resultat avseende kunskaper är bra utifrån nationella proven. Ett förbättringsområde är att göra en analys av pojkarnas resultat av nationella proven i engelska. I övriga ämnen är det svårt att uttala sig om resultatet eftersom skolan inte dokumenterar det fullt ut på en skolövergripande nivå. Utvecklingsområde är att rutiner och strukturer för uppföljning av andra kunskapsresultat än genom nationella prov utformas och omfattar hela skolan. Ett ytterligare utvecklingsområde är att elevernas och föräldrarnas kunskaper om målen för utbildningen i alla skolämnen, utvecklas och arbetet kring detta samordnas på skolan.

### 3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Vätö skola har formella samverkansorgan med föräldrar och elever i form av lokal styrelse med föräldramajoritet, elevråd och klassråd. Föräldrarna uppger att de är nöjda skolans samverkan med hemmen.

Rektor uppger i intervjun att strukturen och agendan för de lokala styrelsemötena diskuterats i personalgruppen och är under utveckling.

Det är rektorn som kallar till elevrådets möten, som sker en varje månad och som rektor håller i. De frågor som skall tas upp kommer från klassråden. Värdegrundsfrågor diskuteras ibland på klassråden för de äldre eleverna medan de yngre barnen uppger att samtal om gemensamma förhållningssätt och kamratskap förs oftast upp på klassråden.

Lärarna upplever att eleverna är delaktiga i vissa delar, bl.a. i samband med att skolans trivselregler togs fram tillsammans med elevrådet. Eleverna bekräftar detta men säger att "lärarna bestämmer om allt som gäller undervisningen". Eleverna uppger att möjligheten att påverka och driva frågor upplevdes som mycket begränsad. De upplever att "saker redan är bestämda" och att de inte kan ändra eller påverka redan tagna beslut eller rådande situation.

Skolan har ett handlingsprogram och rutiner "för att förebygga och förhindra kränkningar, mobbning och oacceptabelt negativt beteende och skolvägran". Programmet innehåller definition av kränkande behandling och mobbing, beskrivning av förebyggande arbete, gällande åtgärdsrutiner samt skolans trivselregler. Programmet behandlar i första hand elev-elevperspektiv men saknar kränkande behandling avseende vuxna, barn och elever. Programmet och framförallt skolans trivselregler är känt av de flesta intervjuade elever och föräldrar.

Skolan arbetar förebyggande på flera olika sätt. Skolan har haft samarbete med Mombus, som arbetar med kamratstödare. Det finns också ett antimobbnings-team på två personer som ansvarar för observationer, samtal och dokumentation i förebyggande och åtgärdande syfte. Guldsamlingar, gruppövningar i begränsad omfattning, med äldre elever samt ett elevfaddersystem har införts på skolan. Elevfaddersystem innebär att äldre barn/elev är fadder för ett yngre. Detta uppges fungera bra och eleverna tycker det är roligt och ansvarsfullt. I intervjuerna med personalen framkom dock att inte alla hade kunskap om elevfaddersystemet var igång eller inte. Utvärderingar av arbetet uppges göras genom trivselenkäter minst en gång per termin.

Elever och personal uppger att värdegrundsdiskussioner sker i viss mån klasserna och att skolans personal alltid agerar snabbt om något inträffar avseende kränkningar. Eleverna uppger att ovärdat språk förekommer hos dem själva och hos lärare och att skolans regler inte alltid följs av lärarna. Förskoleföräldrarna uppger att grovt språk förekommer hos skolbarnen, vilket man borde arbeta mera med.

Föräldrarna deltar i föräldramöten och på utvecklingssamtal. De är nöjda med samarbetet med skolan och bekräftar att man snabbt tar tag i frågor och tillbud då sådana inträffar. Även föräldrarna till förskolebarn uppger att de är nöjda med förskolans arbete och med uppföljningen av deras barn i samband med utvecklingssamtalen.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet är acceptabel. Skolan har ett bra värdegrundsarbete, i första hand det förebyggande, men det behöver utvecklas till att omfatta alla på skolan. Resultatet av gjorda utvärderingar behöver analyseras, diskuteras och vara underlag för planering och vidareutveckling. Elevrådets arbete bör stärkas och omfatta elevernas delaktighet i utbildningen samt elevernas inflytande i undervisningen.

#### 4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Vätö skolan har en arbetsplan för 2003-2004 och en målbeskrivning för årskurserna 0-6 för alla ämnen. Målen framställs i linje med de nationella målen på ett övergripande sätt. Personalen uppgav att de arbetar med lokala kursplaner och kriterier som dels är under utveckling och dels under revidering. I intervjuer med elever och föräldrar framgår dock att målen är okända för de allra flesta. Vidare uppges att undervisningen styrs till stor del av den indelning och steg som anges läro- och studieböckerna.

Vätö förskolan har en egen arbetsplan för 2003-2004. Som en viktig punkt i denna har man valt ”medveten rörelseträning”. Personalen har därför utformat och utvecklat medveten rörelseträning som en arbetsmetod för barnen.

Eleverna arbetar främst i helklass, självständigt eller i par, beroende på lokalernas utformning enligt lärarna. Eleverna uppger dock att i vissa klasser arbetar man mer med grupparbeten, och att arbetssätten till stor del är ämnes- och lärarberoende. Ibland arbetar klasserna med samma teman på skolan. Temaarbetet innebär att eleverna under en viss period arbetar med ett gemensamt tema t.ex. historia. Inom temat väljer klassen sin egen inriktning. Redovisning sker därefter vid s.k. Guldsamlingar för elever, förskolebarn och de föräldrar som kan komma på dagtid. Detta bekräftas av föräldrarna som en mycket uppskattad uppvisnings och redovisningsform.

På skolan finns inga gemensamma rutiner för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Man försöker dock arbeta flexibelt för att hitta bra lösningar. Stödbehovet signaleras dels av klasslärarna och dels utifrån erhållna provresultat i årskurs 5 på de nationella proven. Studiestöd utformas främst till elever som inte har nått målen. Fokus för stödet ligger på svenska, engelska och matematik. Andra stödbehov försöker man tillgodose utifrån möjliga resurser. Lärartjänsterna fylls ut som stödresurs, vilket leder till att de flesta lärare har stödtimmar i sitt arbetsschema. Av personalintervjuerna framgår dock att man är tveksam till om stödet verkligen alltid är av tillräcklig omfattning och att stödbehovet är tydligt identifierat.

Under HT 2003 utformades ny mall för åtgärdsprogram, och vid inspektionstillfället uppgavs att de flesta elever i behov av stöd saknar åtgärdsprogram. Individuella studieplaner har man börjat prata om, men detta arbete är endast påbörjat.

På förskolan har varje barn en egen pärm där barnets arbeten och bilder samlas. Barnens kunskaps – och sociala utveckling följs upp och sammanställs i en utvecklingsplan. Denna uppdateras varje halvår inför utvecklingssamtalen. I intervjuerna med förskolans personal framkom att stöd ges men man är tveksam till om tillräckligt stöd till alla barn i behov av särskilt stöd kan tillgodoses.

Utvärdering av lärandet sker på olika sätt. De flesta lärare har sitt sätt att sammanställa elevernas kunskapsresultat. Diagnostiska prov i svenska och matematik för årskurs 2 görs av en del lärare. Utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår med föräldrar och elever. Inför samtalet får eleven svara på frågor som sedan tas upp på samtalet. Föräldrarna uppger att i första hand kommunicerar man elevernas studieprogression i svenska, matematik och engelska. I dessa ämnen upprättas en ”lägesrapport och utvecklingsplan”. I övriga ämnen ges en översiktlig information om kunskapsutvecklingen.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans arbete med pedagogisk verksamhet och undervisning är acceptabel i vissa delar. Bra är att eleverna arbetar med övergripande teman och får presentera resultaten på gemensamma samlingar. Bra är också förskolans rutin att samla barnens arbeten i individuell pärm. Förbättringsområden är att fortsätta arbetet med gemensamma lokala målbearbetningar och att kommunicera målen till elever och föräldrar. Dessutom behöver struktur och enhetliga rutiner utvecklas för kunskapsutvärderingen av alla ämnen på skolan. Skolans och förskolans rutiner kring arbetet med barn

i behov av särskilt stöd bör ses över. Det är inte acceptabelt att åtgärdsprogram saknas för barn i behov av särskilt stöd.

## 5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Skolan leds av en rektor som är vikarierande fr.o.m. december 2003 t.o.m. juni 2004. Samtliga intervjuade på skolan uppger att rektor är förtrogen med skolans verksamhet trots att hon är vikarierande och endast har verkat under relativt kort tid. Rektor deltar regelbundet i de olika arbetslagens möten och genomför olika uppföljningar och utvärderingar för att få en bild av verksamheten. Eleverna uppger också att hon syns på skolan. Personalen och föräldrarna uppger att ledningssituationen nu upplevs som stabil efter ett antal år med flera rektorsbyten. Rektor uppges ha tagit tag i vissa frågor och arbetat tydligt med dessa.

Rektor uppger att hon har bra kontakt med distriktchefen och med förskoleansvarige. Vidare uppges att hon återrappporterar alla beslut som hon har på delegation till distriktschefen för kännedom.

I intervju med rektor framkom att hon har gjort prioriteringar under arbetsåret och att det pedagogiska ledarskapet inte har hört till dessa fullt ut. Personalen bekräftar detta och uttrycker att det finns mycket kvar att göra. Rektorns prioriterade arbetsområden uppges vara bl.a. följande frågeområden: genomgång och revidering av skolans styrdokument, flytten av förskolan till en angränsande byggnad, genomgång av elevernas garanterade undervisningstid, timplanen, åtgärdsprogram och stödbehovet.

Skolans lokala styrelse fattar beslut på delegation. Rektor uttryckte att hon önskar bättre struktur för att styrelsen skall fungera mer kraftfullt och fatta delegerade beslut.

Avseende styrning och ledning på förskolan, uppges av personalen att rektorn inte är tillräckligt förtrogen med förskoleverksamheten och inte heller utövar pedagogisk utveckling i stor omfattning. På förskolan finns en kunnig och erfaren förskolelärare som enligt rektor är informellt ansvarig för förskoleverksamheten och som driver den pedagogiska utvecklingen. Detta uppges utgöra stort stöd för rektor och för förskolepersonalen. Tidigare hade samma person ett visst delegerat ansvar för den pedagogiska utvecklingen, förskolans personal, schema och administration. Personalen uttrycker att man saknar en förtrogen chef att vända sig till.

Det finns en kvalitetsredovisning 2003 för Vätöenheten som den då nytilträdde rektor skrev under tidspress och utan tillräcklig verksamhetskännedom. Rektor

uppges att den bygger på arbetet Växtkraft där personalen var delaktiga och att den har tagits genom i samverkansgruppen och den lokala styrelsen. Kvalitetsredovisningen uppges inte vara känd hos personalen, föräldrarna och eleverna. Rektor har inte fått någon återkoppling på resultaten från förvaltningen.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans arbete med styrning, ledning och kvalitetsarbete är acceptabelt. Rektorns förtrogenhet med skolverksamheten är bra, men behöver utökas med förtrogenhet av förskolan. Bra är att rektor aktivt har initierat skolans kvalitetsarbete inom viktiga frågor. Den pedagogiska ledningen behöver ytterligare stärkas och prioriteras inför det framtida utvecklingsarbetet. Kvalitetsredovisningen bör göras känd bland personal, elever och föräldrar.

## 6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Skolan erbjuder modersmålsundervisning och svenska som andraspråk men vid inspektionstillfället fanns det inga elever som efterfrågade sådana.

Rektor uppges att elevens val utarbetas utifrån den hälsoprofil som ”skolans val” under läsåret som erbjuds enligt följande upplägg: Guldsamling – hela skolan samlas och visar upp något arbetsområde som de arbetar med i klassen, Allaktivitetsdag – olika idrottsaktiviteter som eleverna väljer mellan, nyckelpigedag i samverkan med förskolan, där elever går frågestig friidrottsdag, idrottsdag under vintersäsongen med olika aktiviteter att välja, med flera. Inspektörerna finner anledning att uppmärksamma skolan på följande. I den nationella timplanen för grundskolan anges att elever skall ha 382 timmar i elevens val under sin grundskoletid. Undervisningen i elevens val syftar till att fördjupa och bredda kunskaper i ett eller flera ämnen för eleven och eleven skall ges möjlighet att välja utifrån ett allsidigt urval av ämnen, känt som elevens val.

Språkval erbjuds på Roslagskolan och hem- och konsumentkunskap erbjuds på Lommarskolan. Informationen till föräldrar och elever om språkvalet sker via veckobrev av klasslärarna. Föräldrarna uppgav att de var nöjda med informationen från skolan.

I elevintervjuerna framkom att undervisningen i naturorienterande ämnen begränsas till biologi, medan kemi, fysik och teknik endast förekommer i begränsad omfattning. De laborativa inslagen som förekommer uppges i första hand vara i ämnet biologi och ske endast sporadiskt. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att det finns en risk att måluppfyllelse, exempelvis i ämnen som

kemi och fysik, kan variera stort beroende på arbetslag, samt att kursplanerna i naturvetenskapliga ämnen inte följs. Inspektörerna bedömer att personalen i ett arbetslag kan sakna kännedom om vad andra klasser gör eller har gjort inom samma moment. Inspektörerna ser en risk i att olika lärare och arbetslag prioriterar ämnen på olika sätt och att det i avsaknad av en tydlig struktur på skolan kan leda till brister i likvärdigheten ifråga om elevernas utbildning.

Rektor har gjort en genomgång av timplanen för att säkerställa att eleverna får den garanterade undervisningstiden. Trots det saknas ämnet teknik i skolans timplan och skolans målbeskrivning.

Rektor uppger att det finns ett fåtal elever med funktionshinder. Dessa elever erbjuds bra stöd och har möjlighet att studera på samma villkor som övriga elever.

Skolan ger bra information om verksamheterna enligt föräldrarna. De får information på flera olika sätt, till exempel genom telefonkontakt, bilder från förskolan, lappar till hemmen, veckobrev, föräldramöten och utvecklingssamtal.

**Sammanfattningsvis** Inspektörer bedömer att elevernas tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning i stort är bra vid skolan. När det gäller informationen till föräldrarna är denna bra.

Däremot, trots rektorns ansträngningar och utvecklingsarbeten, visar inspektionen brister avseende undervisning i naturvetenskapliga ämnen, teknik och elevers val, vilket inte är acceptabelt och måste åtgärdas.

## 7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På Vätö skola har 6 lärare av 9 utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Personalen och rektor uppger att skolan saknar en specialpedagog utifrån befintliga behov. Aktiv rekryteringsprocess pågår för närvarande. På förskolan har all personal utbildning avsedd för den verksamhet som skall bedrivas.

Enligt personalen får de kompetensutveckling som bygger på vad de själva arbetat fram inom ramen för Växtkraft projektet. Förskolepersonalen uppger att de får för lite kompetensutveckling, att de har svårt att komma ifrån och att de önskar mer kompetensutveckling än vad som finns. Rektor uppger att hon har haft kompetensutvecklingssamtal med all personal, som sedan redovisades på ett personalmöte.

I intervjuerna framkom att föräldrarna är nöjda med skolans lärare.

De flesta uppger att läromedel, material och utrustning i allmänhet är bra. När det gäller skollokaler och bibliotek uppger alla att de inte är tillräckligt ändamålsenliga. Det är trångt och ett klassrum delas med fritidsgårdsverksamheten,

vilket upplevs som mycket besvärande. Matsal saknas helt på skolan och måltiderna intas i klassrummen. Maten tillreds på skolan och skjutsas runt på vagnar. Samtliga intervjuade på skolan uppgav att maten är mycket bra. Rektor redogjorde för långt framskridna planer på lokaländringar för att förbättra mat situationen på skolan.

**Sammanfattningsvis** visar inspektionen att skolans resurser är acceptabel. Det är viktigt att skolan fortsätter arbetet med att rekrytera personal avsedd för den undervisning de skall bedriva. Analys över kompetensutveckling för förskolans personal behöver göras på ett tydligt sätt

### **Sammanfattande bedömning**

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Vätö skola övergripande är av godtagbar kvalitet. Bra är elevernas kunskaper i vissa avseenden, förebyggande värdegrundsarbete, elevernas arbete med övergripande teman, presentation av resultat på gemensamma samlingar, förskolans rutiner med individuella pärmar, rektorns förtrogenhet med skolverksamheten, aktivt initiering av kvalitetsarbetet, samt informationen till föräldrarna

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas inflytande och delaktighet i undervisningen,
- elevrådets arbete,
- rutiner och strukturer för uppföljning av andra kunskapsresultat än från de nationella proven,
- elevernas och föräldrarnas kunskaper om målen för utbildningen,
- skolans och förskolans rutiner kring arbetet med barn i behov av särskilt stöd,
- åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd,
- pedagogiska ledningen samt
- undervisningen i naturvetenskapliga ämnen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Eleverna erbjuds inte ämnet teknik (4 kap. 3 a § skollagen).

Datum

Ort

2004-09-28

Stockholm

Maria Bennet

Mariette Dennholt